

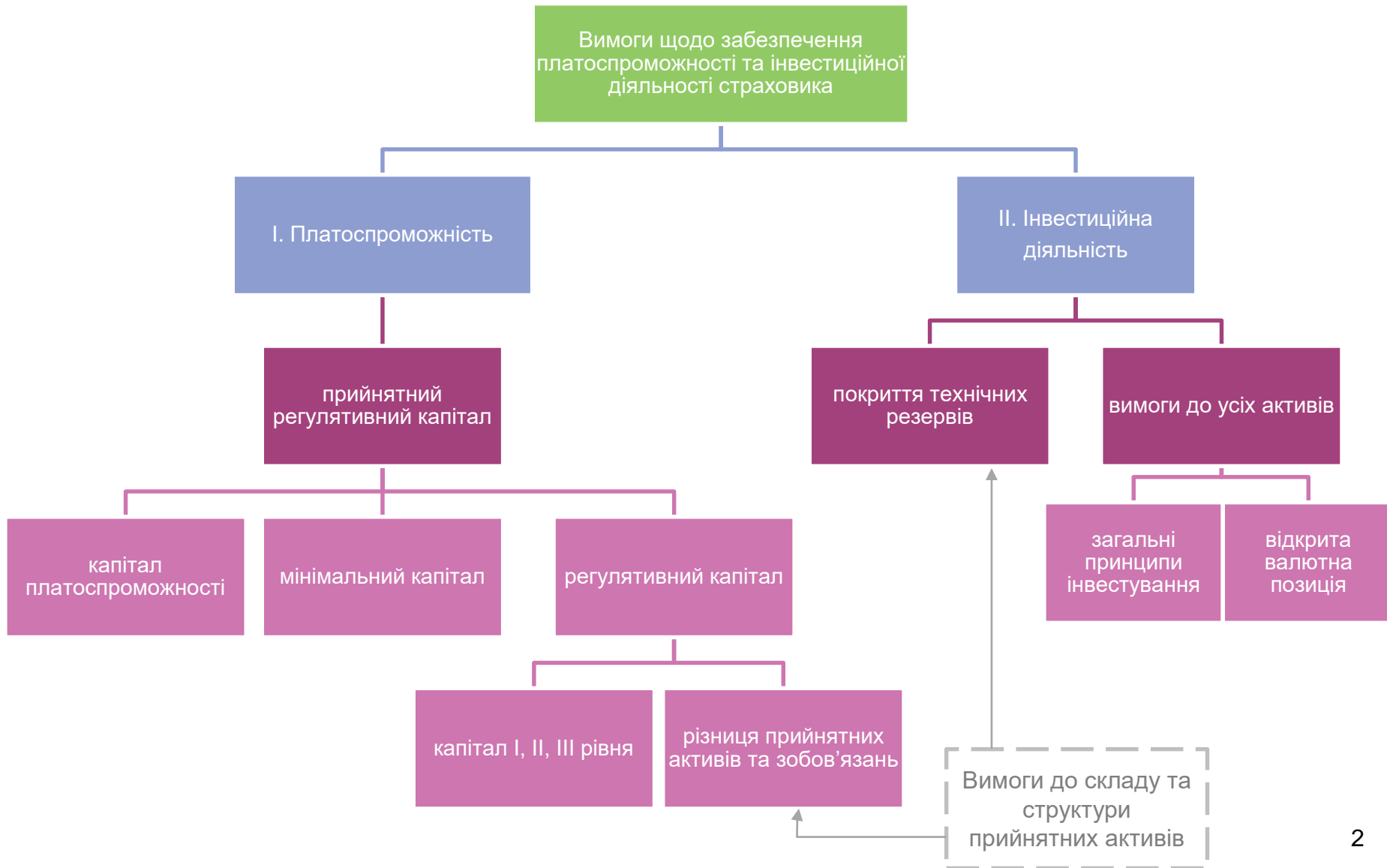
Національний
банк України

Нові вимоги до платоспроможності страховиків

Ольга Яценко,
експерт Департаменту методології
регулювання діяльності
небанківських фінансових установ

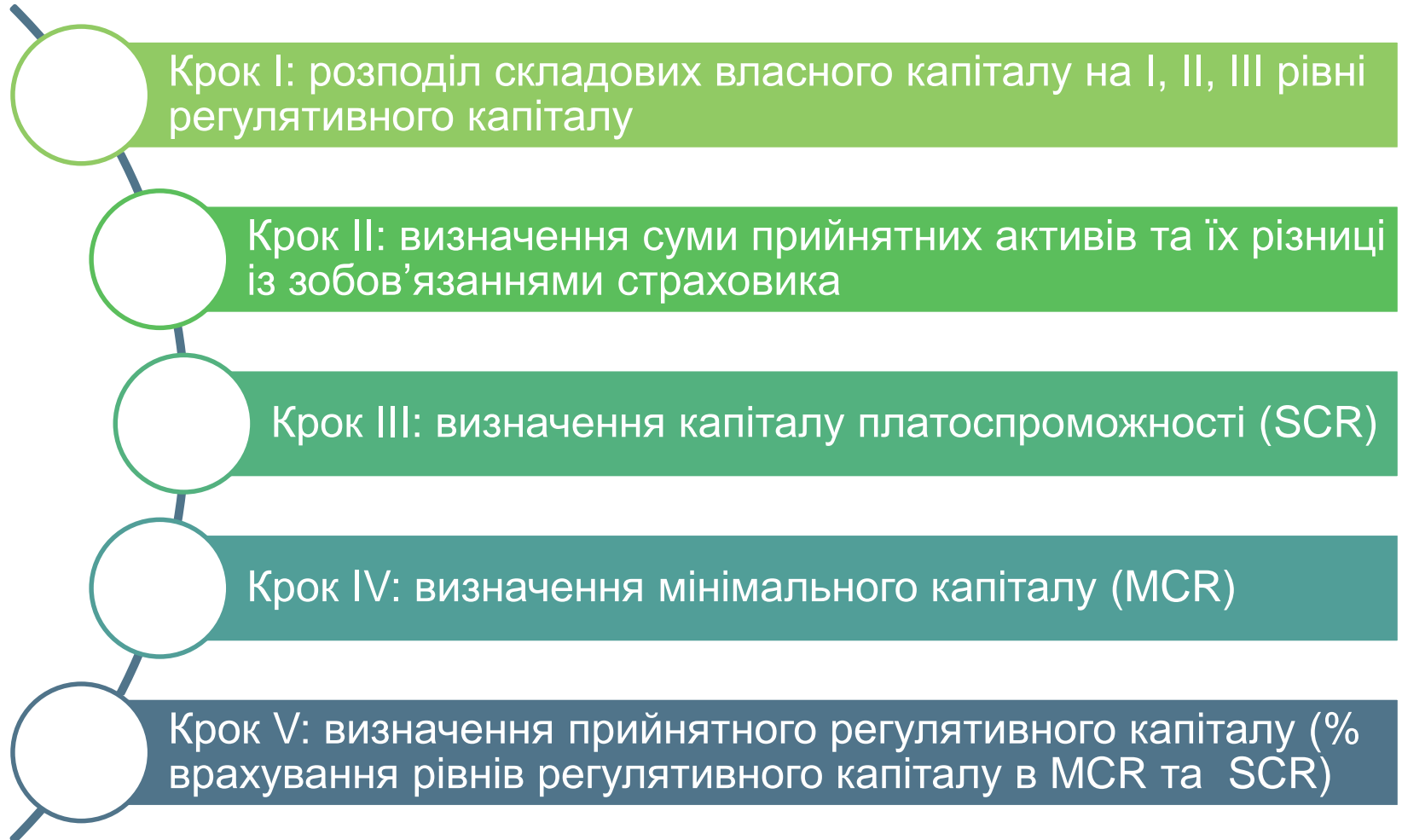
семінар для викладачів ЗВО України
«Стан фінансового сектору України та його готовність
до впровадження нових регуляторних вимог»

Структура вимог

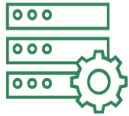

I. Вимоги до платоспроможності

Етапи оцінки платоспроможності страховика

Крок I: Рівні регулятивного капіталу (РК)

- Максимально **наближено** до структури капіталу банків
- На підставі підходів **Директиви Solvency II**
- Розподіл на рівні капіталу пропонується **на підставі критеріїв** щодо доступності кожного інструменту капіталу до поглинання збитків та їх субординації

Складові РК I рівня

- фактично сплачений зареєстрований статутний капітал (для АТ - представлений простими акціями)
- емісійні різниці за простими акціями
- нерозподілений прибуток (збиток) минулих років після вирахування дивідендів, які мають бути виплачені, підтверджений аудитором
- резерви та фонди, створені або збільшені за рахунок нерозподіленого прибутку

• від'ємне значення РК II рівня

• додатне значення різниці між сумою складових капіталів I, II, III рівнів та надлишком прийнятних активів над зобов'язаннями

Складові РК II рівня

- фактично сплачений зареєстрований статутний капітал, представлений привілейованими акціями,
- емісійні різниці за привілейованими акціями
- субординований борг, строк погашення якого ≥ 10 років, на який надано дозвіл НБУ
- прибуток (збиток) поточного та звітного року
- складові, що не були включені до РК I рівня (не відповідають критеріям I рівня)

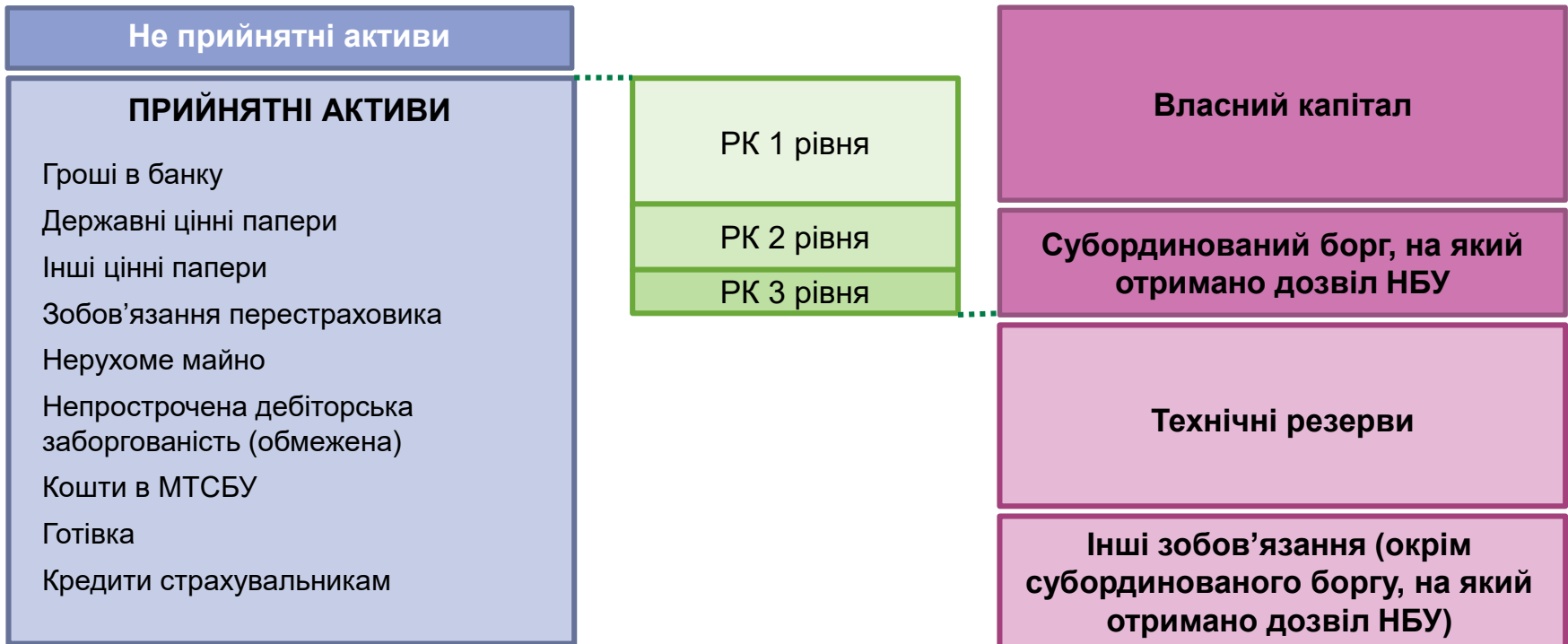
• додатне значення різниці між надлишком прийнятних активів над зобов'язаннями та суми складових капіталів I, II, III рівнів

Складові РК III рівня

- субординований борг, строк погашення якого ≥ 5 років, на який надано дозвіл НБУ
- складові, що не були включені до РК I рівня, II рівня (не відповідають критеріям відповідного рівня)

Крок II: Прийнятні активи. Якісні вимоги

- До розрахунку РК використовуються лише прийнятні (дозволені) активи
- Встановлені якісні вимоги в залежності від виду прийнятного активу

Крок III та Крок IV: капітал платоспроможності та мінімальний капітал

- Це нормативні значення капіталу (капітал платоспроможності) та мінімального капіталу
- Формула розрахунку капіталу платоспроможності визначена відповідно до Директив Solvency I окремо для life та non-life
- Розмір мінімального капіталу визначено новим Законом про страхування

Капітал платоспроможності (SCR):

$SCR^{\text{non-life}}$ = формула розрахунку відповідно до Solvency I з урахуванням обсягу бізнесу

SCR^{life} = спрощена формула розрахунку відповідно до Solvency I

Мінімальний капітал (MCR) - більша з величин:

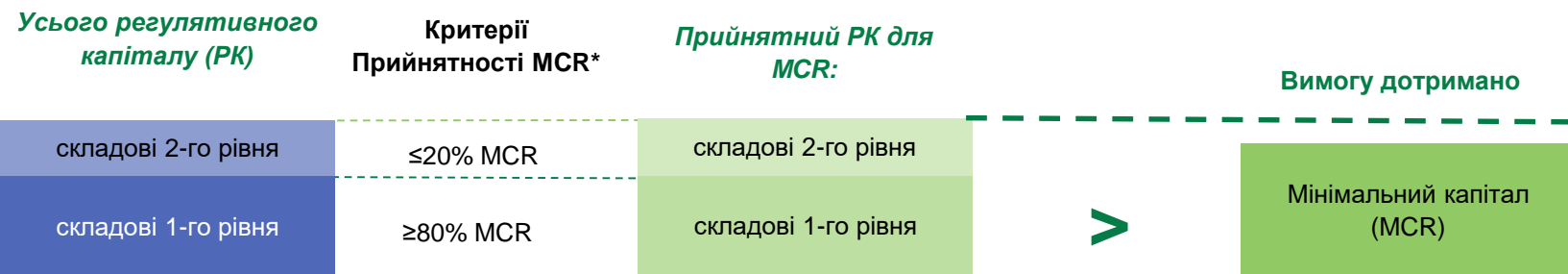
1/3 SCR

абсолютне значення

32 млн. грн.: пряме страхування non-life (прості види ризиків)
48 млн. грн.: пряме страхування non-life (складні види ризиків)
life
вхідне перестраховування

Крок V : прийнятний регулятивний капітал

- ✓ Для визначення достатності капіталу оцінюється його прийнятність через пропорції складових РК різних рівнів
- ✓ Критерії прийнятності (зокрема, пропорції складових) РК різняться для покриття вимог до капіталу платоспроможності та до мінімального капіталу.
- ✓ Прийнятний РК рівний сумі капіталу 1 рівня + прийнятній сумі капіталу 2 рівня (+ для SCR прийнятній сумі капіталу 3 рівня)
- ✓ Сума прийнятного РК із дотриманням критеріїв прийнятності має бути більшою за SCR та мінімальний капіталу

II. Вимоги до інвестиційної діяльності

1

Дотримання вимог, визначених у Законі 1909:

«Страховик зобов'язаний формувати активи з дотриманням принципу розсудливості, а саме:

- 1) страховик зобов'язаний інвестувати лише в активи, ризики яких він може коректно визначати, відслідковувати, оцінювати, управляти ними та подавати звіти про них;
- 2) кошти повинні бути інвестовані таким чином, щоб забезпечити належний рівень безпеки, якості, диверсифікованості, належну ліквідність та прибутковість активів.»

2

Дотримання вимог щодо відповідності валют активів та зобов'язань:

$$\frac{\sum_i |A_i - Z_i|}{PK} \cdot 100\% \leq 20\%$$

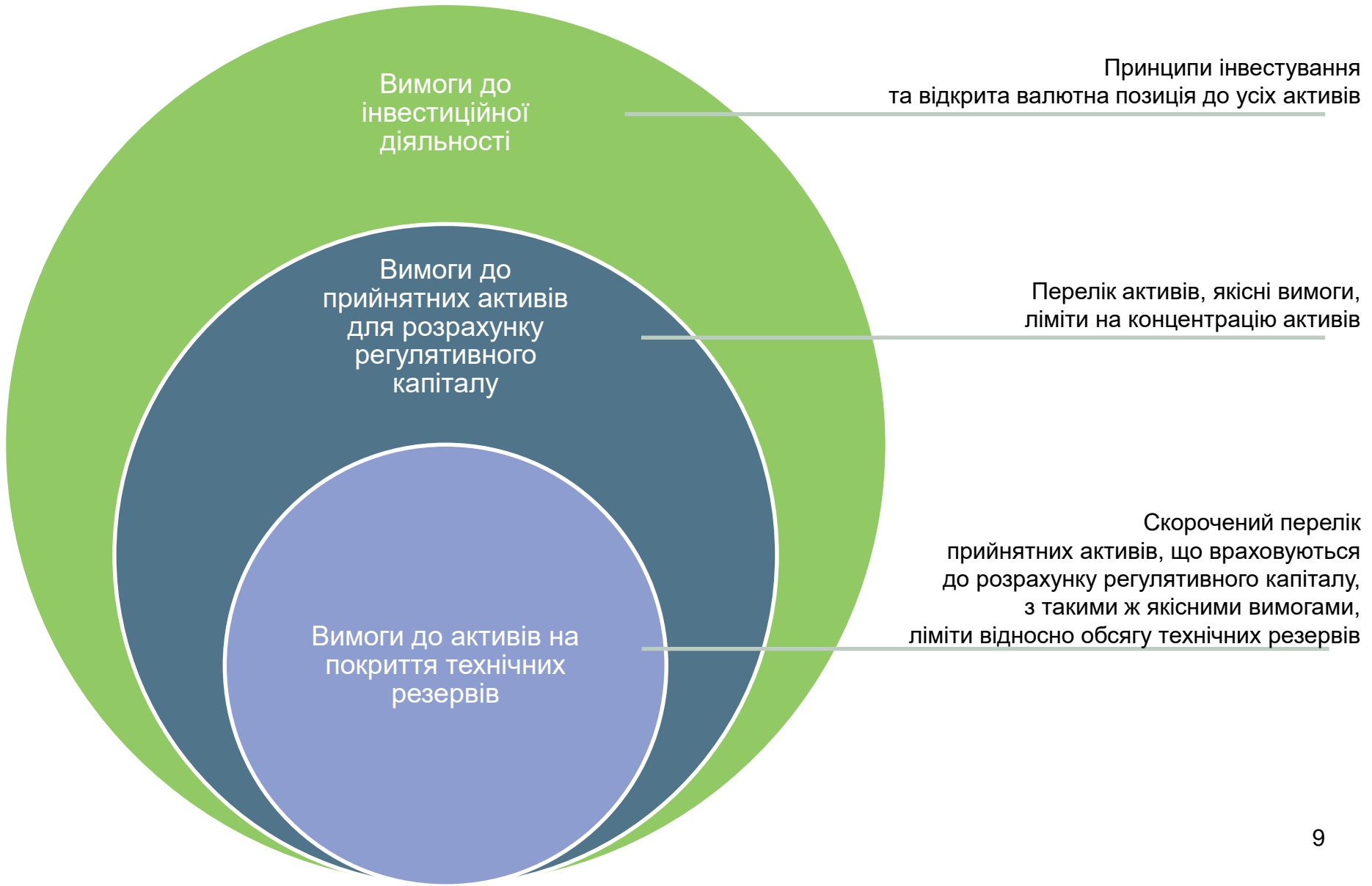
A_i - активи в i -тій валюті

Z_i - зобов'язання в i -тій валюті

$|A_i - Z_i|$ - різниця включається до розрахунку без урахування знака

PK – регулятивний капітал

Вимоги до активів страховика

Покриття технічних резервів

1

ПА ≥ ТР

2

ПА_валюта ≥ 80%ТР_валюта*

Не прийнятні активи

Прийнятні активи (ПА):

(з додатковими обмеженнями)

Гроші в банку
Державні цінні папери
Інші цінні папери
Зобов'язання перестраховика
Нерухоме майно
Кошти в МТСБУ
Готівка
Кредити страхувальникам

Технічні резерви

* не застосовується до ТР у валюті, частка якого <7% загальної суми ТР або валютою яких є валюта страхування інша, ніж одна з конвертованих валют, що належать до 1 групи Класифікатора валют

Технічні резерви страховиків

Нові вимоги та склад технічних резервів страховиків, що формуються з метою забезпечення майбутніх страхових виплат, визначаються новим Законом про страхування

В основі побудови вимог до формування технічних резервів **закладено принципи та підходи МСФЗ 17** «Страхові контракти», що введений в дію з 01.01.2023 та є обов'язковим до імплементації для усіх страховиків в Україні

Визначаються **єдині підходи до:**

- обліку договорів для цілей фінансової та регуляторної звітності
- розрахунку всіх видів технічних резервів
- джерел використання даних для розрахунку
- вимоги до якості даних та документування процесу розрахунку та отриманих результатів

Life: - запроваджується **загальна модель** оцінки страхових зобов'язань
- **повністю новий підхід** в порівнянні із чинними методиками

Non-life: - для більшості страховиків **застосовується спрощена модель** оцінки страхових зобов'язань, яка базується на **чинних методиках**
- переважно **мають адаптувати умови договорів страхування** для застосування спрощеної моделі

Етапи впровадження нових вимог до страховиків

Введення в дію нового Закону про страхування (№1909-IX):

- спрощений підхід оцінки платоспроможності на основі Solvency I
- нові нормативи та ліміти прийнятних активів
- технічні резерви згідно з МСФЗ 17

Базовий підхід оцінки платоспроможності на основі Solvency II

Оновлені обмеження до складу прийнятних активів страховиків:

- виключення незабудованої землі та нежитлової нерухомості (для non-life)

Завершення перехідного періоду для приведення страховиками у відповідність до нового Закону про страхування